

Forvaltningsplan for dåvildt i Nordfyns Hjortelaug

Udarbejdet i 11.maj 2011
Styregruppen/Bestyrelsen

Indholdsfortegnelse

Afsnit	Emne	Side
1.0.	Lavets formål og sammensætning	
2.0.	Formålet med forvaltningsplanen	
3.0.	Dåvildtets biologi, adfærd og reproduktion	
3.1.	Udsende	
3.2.	Fødevalg	
3.3.	Levevis	
3.4.	Reproduktion	
3.5.	Bestand og udbytte på fri vildtbane	
3.6.	Beregningsmodel fra fremskrivning af bestand	
4.0.	Status over bestand	
5.0.	Langsigtet målsætning for bestanden	
6.0.	Forvaltningstiltag	
7.0	Politik for differentieret forvaltning	
8.0.	Politik for eventuel udsætning af dåvildt	
9.0.	Politik for skader på haver, landbrug og skovbrug	
10.0.	Politik for problemdyr og trafik	
11.0.	Konflikthåndtering	
12.0.	Politik for samarbejde med øvrige parter	
13.0.	Pressepolitik	
14.0.	Økonomi	
15.0.	Relevant lovgivning om dåvildt	
16.0.	Yderligere viden om dåvildt og dåvildtlaug	
17.0	Bilag	

1. 0. Lavets formål og sammensætning.

(En beskrivelse af lavets formål og sammensætning. Beskrivelse af lavets kommissorium, forretningsorden, valgprocedurer m.m. Liste over medlemmer af styregruppe/bestyrelse. Et kort over laug's område – eventuelt som bilag)

Det er Nordfyns Hjortelaug's formål at sikre udviklingen af en fritstående bestand af dåvildt i Nordfyns Kommune.

Herved forstås etablering og vedligeholdelse af så stor en bestand af fritstående dåvildt, som området kan bære, dog med den forudsætning, at dåvildtbestanden ikke bliver så stor, at råvildtet trykkes af dåvildtet. Det skal sikres, at bestanden til enhver tid har en naturlig sammensætning både hvad angår kønsfordeling og aldersfordeling. Herunder fremhæves særskilt, at det skal sikres, at der sker en fornuftig afskydning, således at der i bestanden findes et fornuftigt antal store hjorte.

Dette sker gennem en frivillig forvaltningsplan, der tager hensyn til alle naturbrugeres interesser, og som sikrer alle naturbrugere mulighed for at opleve denne vildtart i naturen.

Medlemmer: Som medlemmer kan optages lodsejere, jagtlejere, jagtforeninger og organisationer af øvrige naturbrugere samt enkeltpersoner med særlig indsigt i eller interesse for dåvildtet.

Organisation: Laugets besluttende organ er det årlige medlemsmøde, der afholdes primo marts. Der nedsættes en styregruppe efter nedenstående retningslinjer. Styregruppen varetager arbejdet mellem årsmøderne, og dens kommissorium godkendes af årsmødet.

Styregruppen består af:

6 repræsentanter for forskellige jagtforeninger i Nordfyns Kommune. De 6 foreninger skal være placeret bredt i hele kommunen, og alle foreninger kan indstille kandidater, som så vælges/udpeges af foreningerne i fællesskab efter frit valg af metode.

1 repræsentant for større landbrug, som udpeges af disse.

1 repræsentant for større Skovbrug/jagtvæsener, som disse selv udpeger.

1 repræsentant for større landbrug/skovbrug (over 100 ha), som udpeges af årsmødet.

1 repræsentant for jagtlejere.

1 repræsentant for mindre landbrug/ jægere i almindelighed, som udpeges af årsmødet.

Der kan gives mulighed for repræsentanter med observatørstatus.

Det forudsættes, at alle medlemmer af styregruppen er bosiddende i Nordfyns Kommune eller har jagtlige relationer til området.

Økonomi: Hjortelaugets økonomi bæres af frivillige bidrag fra medlemmerne samt eksterne midler.

Kommisorium for arbejdet i styregruppen.

Styregruppen konstituerer sig med formand, næstformand og sekretær. Sidstnævnte fungerer også som kasserer.

Styregruppen skal iværksætte tiltag for at opfylde Nordfyns Hjortelaugs formål.

Styregruppen skal løbende indhente informationer om bestandsudviklingen i hjortelaugets område.

Efter hver sæson afrapporteres til laugets årsmøde samtidig med at der begrundet indstilles til den fremtidige forvaltningsplan.

Styregruppen er selvsupplerende. Dvs. udtræder et medlem mellem årsmøderne, indtræder en anden repræsentant fra pågældende interessegruppe.

Styregruppen kan i sit arbejde trække på oplysninger eller specialviden uden for medlemskredsen, f.eks. vildtforvaltningen.

Styregruppen forestår information til medlemskredsen, til øvrige naturbrugere og til offentligheden.

Styregruppen forbereder og indkalder til det årlige medlemsmøde.

Referat rundsendes til styregruppen som skal reagerer inden for 8 dage med evt. rettelser før dette offentliggøres på hjemmesiden.

2.0. Formål med forvaltningsplanen.

Formålet med forvaltningsplanen er:

- At synliggøre laugets formål og arbejde.
- At udbrede laugets kendskab til dåvildtets biologi og adfærd.
- At skabe overblik og gennemsigtighed i alle relevante aspekter i forvaltningen af dåvildtet.
- At fastlægge hjortelaugets politikker på relevante nøglepunkter i forvaltningen af dåvildtet.

Styregruppen reviderer som minimum planen hvert år i februar/marts måned. Den reviderede plan fremlægges og præsenteres på laugets årsmøde.

3.0. Dåvildtets biologi, adfærd og reproduktion.

Latin: Dama dama

Engelsk: Fallow deer

Tysk: Damwildt

Arkæologiske fund viser, at dåvildtet fandtes i Danmark før sidste istid for 110.000 – 130.000 år siden. I forbindelse med den sidste istid blev dåvildtet presset tilbage til Mellemøsten/Lilleasien. Dåvildtet blev indført til landet i 1200-tallet som jagtobjekt for adel og konger. I århundreder var dåvildtet knyttet til bestemte ejendomme og egne af landet. Grundet skader på skov og afgrøder blev det ved kongelig resolution i 1799 besluttet at bortskyde alt kronvildt og dåvildt. Dåvildtet overlevede dog på godser og i dyrehaver. Omkring 1980-1990 opstod der interesse for hold af dåvildt til kødproduktion i hjortefarme. Dette medførte spredte udslip af dåvildt i egne uden naturlig forekomst af dåvildt. Dåvildt findes nu på fri vildtbane i næsten alle egne af Danmark. Genetisk set er bestanden en blanding af dyr fra Danmark, England, Holland, Tyskland og Sverige.

3.1. Udseende.

Hannen, dåhjorten, måler i skulderhøjde 90-95 cm og vejer op til 100 kg. Hunnen, dåen, måler i skulderhøjden 80-85 cm og vejer omkring 45 kg.

Pelsen er om sommeren rødbrun med talrige hvide pletter. Bugen er gullig eller hvid. Om vinteren er pelsen gråbrun til sort – og uden hvide pletter. Dåvildtets særlige kendetegn er en mørkstribe over ryggen og ned af halen. Spejlet, bagenden omkring halen, er hvidt med en sort kant. Set bagfra ses de sorte striber som "111". Der kan forekomme store farvevariationer i dåvildtet. Fra næsten sort til hvidt/lyst hårlag.

Kun dåhjorten bærer gevir. Geviret tabes hvert år i foråret, og opbygges igen over sommeren. Under opbygningen er geviret dækket af et tyndt lag hud kaldet bast. I september tørre basten ud, og hjorten fejer geviret rent på grene og træer. Geviret bliver større med stigende alder på hjorten. Ældre hjorte udvikler et skovformet gevir. Dåhjorten når sit fysiske maksimum og største gevir ved en alder på ca. 8-9 år.

3.2. Fødevalg.

Dådyret lever af planteføde. Store dele af føde består af græsser, urter og markafgrøder, men skud knopper, blade, kviste, frugt m.m. indgår også i føden. Dådyr vurderes at være den mest nøjsomme og udprægede græsser blandt det i Danmark forekommende hjortevildt. En opdeling efter fødeindtagelsesmetode placerer råvildt i den selektive del, mens dåvildt befinder sig tæt på får, hvor græs og grovfoder udgør en stor del af føden.

3.3. Levevis.

Dåvildtet trives godt i et mosaiklandskab med løv- og blandingskov, hvor der er græs og urter som bundvegetation, dyrkede marker og åbne græsarealer. De senere år har vist, at dåvildtet også kan trives i hede- og klitplantager. I forhold til kronvildtet stiller dåvildtet langt mindre krav til forekomst af store samlede skovarealer. I forhold til kronvildt er dåvildtet også mere robust overfor menneskelig forstyrrelse.

3. 4. Reproduktion.

Dåvildtet kommer i brunst i oktober-november. Ved brunsten etablerer dåhjorten en brunstplads. Brunstpladsen er en grube, som hjorten graver med forbenene og gevirer. Hjorten markerer gruben med urin og sædvæske. Hjorten forsvarer et lille symbolsk område omkring brunstgruben. Det betyder, at flere hjorte godt kan placere brunstpladser i samme område. Dette kaldes så en brunstarena. Dåhjorten holder ikke dåerne samlet i et egentligt harem, men forsøger dog at holde dåerne omkring brunstgruben. Når hjorten viser tilstrækkelig viril adfærd – så søger dåerne til hjorten for at blive beslået (parret). Denne adfærd hos dåhjorten kaldes lek polygoni. Ofte benyttes de samme brunstpladser fra år til år.

Hvis ikke hjorten er tilstrækkelig viril i adfærd og fremtoning lader dåen sig ikke beslå. Ved manglende beslåning kan dåen gå i ombrunst efter 22-23 dage.

Dåens drægtighedsperiode er ca. 230 dage. Kalvene fødes (sættes) normalt i juni måned, hvilket er ret sent i forhold til at kunne opnå en god vægt inden vinteren. Dåen er kønsmoden ved en alder på ca. 16-17 måneder og sætter normalt kun én kalv. Der kan under normale omstændigheder regnes med en tilvækst på ca. 0,7 kalv pr. då på 2 år og derover. Kalven dier i indtil ca. 6-7 måneder.

Mangel på tilstrækkeligt gamle og virile hjorte kan betyde manglende eller meget sen kalvesætning. Der er eksempler på kalve sat sent i efteråret. Vintre med sne og kulde kan være en stor udfordring for sent fødte kalve. Forekomsten af gamle hjorte har derfor betydning i forhold til bestandens reproduktion og kvaliteten af denne.

Uden for brunstperioden færdes dåerne med kalve og ungdyr i mindre flokke kaldet rudler. Dåerne danner ikke territorier og kan godt skifte mellem forskellige rudler. Kalven følger altid dåen.

Dåhjortene færdes ofte i små flokke udenfor brunstperioden. Rudler af dåhjorte er meget mere tilbøjelig til at vandre til nye områder end dåerne. Hjortrudlerne bevæger sig typisk en del rundt i sommerperioden. Hvis hjortene gives tilstrækkelig ro, kan dette medvirke til at sprede bestanden af dåvildt.

Den maksimale alder på dåer vurderes at være 16-18 år. Dåhjorte vurderes at kunne nå en alder på maksimalt (12-14?) år.

3.5. Bestand og vildtudbytte på fri vildtbane.

Bestanden på den frie vildtbane vurderes i 2010 til 12.000 – 15.000 dyr. Det samlede udbytte var i sæsonen 09/10 på 4.800 stk. dåvildt. Der findes en del dyrehaver og hjortefarme med dåvildt i Danmark. Udbyttet herfra vurderes at udgøre ca. 2.000 dyr.

Udbyttet på den frie vildtbane vurderes til at være ca. 2.800 dyr. Bestanden vurderes til at være i stigning over det meste af landet. Jagt anses at være en væsentlig begrænsende faktor for dådyrbestandens størrelse og udbredelse. Den samlede bestand er stigende. Trods dette er udbyttet ikke steget tilsvarende. Stigningen i bestanden vurderes først og fremmest at have årsag i en henholdende afskydning af dåer (produktionsapparatet) og kalve.

Jagten vurderes som bæredygtig. Lokalt kan der være udfordringer i forvaltningen af dåhjortene, idet kun få hjorte når et aldersmæssigt biologisk maksimum, og idet afskydningen generelt er forskudt mod handyr.

3.6. Beregningsmodel for fremskrivning af bestand med og uden jagt.

Der kan under normale omstændigheder regnes med en tilvækst på ca. 0,7 kalv pr. då på 2 år og derover. Ved en meget lav andel af modne hjorte kan produktionen af kalve være reduceret. Kalvenes fordeling på køn er normalt 1:1, altså lige mange dåkalve og hjortekalve.

Præcis aldersbestemmelse af voksne dåer og hjorte kan kun med sikkerhed bestemmes ved analyse af gennemskårne tænder. Aldersbestemmelse af hjorte på gevirstørrelsen er forbundet med stor usikkerhed – især for stanghjorte og halvskuffer. Fuldsuffer kan ligge i aldersintervallet 5 til 10 år.

Grundet udfordringer med aldersbestemmelse på dyr over 2 år, er det vanskeligt at fremskrive en bestand med på årgange. Det kan være forbundet med stor usikkerhed at koble gevirstørrelse med alder. Der kan være en del variation i gevirudviklingen. I praksis kan det derfor være nødvendigt at samle eksempelvis hjortene i grupperne spidshjort, stanghjort, halvskuffel og fuldsuffel. Aldersbestemmelse af dåer kan ligeledes ikke foretages visuelt. Det er dog i nogen grad muligt at skelne mellem smaldåer og ældre dåer.

Fremskrivninger af bestande må ikke betragtes som eksakte tal og eksakt videnskab. I praksis vil det være nødvendigt jævnligt at revurdere bestanden (antal dyr, fordeling på køn og alder), og foretage fremskrivning af bestanden på baggrund af den nye vurdering af bestanden.

Metode til fremskrivning af bestand uden jagtlig udnyttelse.

For fremskrivning af en bestand kræves nogenlunde overblik over bestandens størrelse og sammensætning på køn og alder. Vurdering af antal dyr og fordelingen på køn og alder i en vild bestand kan være vanskelig. I praksis vil der være tale om at komme med det bedste og mest kvalificerede bud. Bestanden fremskrives efter principperne i skema 1.

Skema 1:

År 1 (2010)	Beregning	Konstateret bestand år 1, (eksempel)
Dåkalve	Antal dåer over 2 år X 0,35	25
Hjortekalve	Antal dåer over 2 år X 0,35	25
Smaldåer	Foregående års dåkalve	20
Dåer over 2 år	Foregående års smaldåer	70

	og ældre dåer	
Spidshjorte	Foregående års hjortekalve.	20
Hjorte på 2 år (stanghjort)	Foregående års spidshjorte	15
Hjorte 3-10 år (halvskufler og fuldskufler)	Foregående års stanghjorte, halv- og fuldskufler	30

Eksempel:

Skema 2 viser en teoretisk fremskrivning af kendt bestand uden jagt og efter kalvesætning. I det viste eksempel er der forudsat kendskab til hjortenes alder. Der er ikke taget hensyn til tab grundet trafik og naturlige årsager som alder og sygdom. Under normale omstændigheder vil disse tab kun udgøre få procent af den samlede bestand. Der er ikke indregnet ud- og indvandring, idet dette afhænger af geografiske definitioner. Bestandens udvikling er beregnet på grundlag af eksemplet på bestands tal i skema 1.

Skema 2:

Startbestand	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5
Dåkalve	25	31	37	48	60
Hjortekalve	25	31	37	48	60
Smaldåer	20	25	31	37	48
Dåer > 2 år	70	90	105	136	173
Spidshjorte	20	25	31	37	48
Hjorte 2 år	15	20	25	31	37
Hjorte 3 år	10	15	20	25	31
Hjorte 4 år	8	10	15	20	25
Hjorte 5 år	6	8	10	15	20
Hjorte 6 år	3	6	8	10	15
Hjorte 7 år	3	3	6	8	10
Hjorte 8 år		3	3	6	8
Hjorte 9 år			3	3	6
Hjorte 10 år				3	3
Hjorte > 10 år					3
Total bestand	205	267	341	437	557
Hundyr	115	146	183	231	291
Handyr	90	121	158	206	266

I en bestand uden jagtlig udnyttelse kan der som hovedregel forventes en forøgelse af bestanden på omkring 30 % årligt. Bestandens fremskrivningsfaktor er dog under indflydelse af bestandens sammensætning på køn og alder. En stor andel af reproduktive hundyr kan medføre en større fremskrivningsfaktor. Omvendt kan en mangel på modne hjorte – uanset en stor andel af dåer - medføre et fald i fremskrivningsfaktoren.

Metode til fremskrivning af bestand med jagtlig udnyttelse.

Den jagtlige udnyttelse af dåvildt kan reguleres efter 2 hovedprincipper. Dels hvor stor en procentdel afskydningen udgør af efterårsbestanden inden jagt, dels hvor dan denne afskydning i procent er fordel på køn og alder.

Skema 3 kan anvendes til fremskrivning af bestand med jagtlig udnyttelse. Beregningerne forudsætter fastlæggelse af, hvor stor en procentdel af efterårsbestanden der ønskes afskudt, og afskydningens fordeling i procent på alder og køn. Disse procenter fastlægges ud fra målsætningen for bestanden.

Skema 3:

År 1	Beregning	Bestand før jagt	Udtag ved jagt	Bestand efter jagt
Dåkalve	Antal dåer over 2 år X 0,35			
Hjortekalve	Antal dåer over 2 år X 0,35			
Smaldåer	Foregående års dåkalve efter jagt			
Dåer over 2 år	Foregående års smaldåer og ældre dåer efter jagt			
Spidshjorte	Foregående års hjortekalve efter jagt.			
Hjorte på 2 år (stanghjort)	Foregående års spidshjorte efter jagt			
Hjorte over 3 år (hovedsagelig halv- og fuldskufler)	Foregående års stanghjorte og ældre hjorte efter jagt			
I alt				

4.0. Status over bestand i lavets område.

Optælling foretages i perioden fra 1. marts til 8. marts. Der skal så vidt som muligt optælles på køn. Optællingen foretages af til lejligheden udpeget personer, som optæller i på forhånd aftalte områder.

5.0. Langsigtet målsætning for bestanden.

Det er styregruppens indstilling at der skal være en stående bestand på 450 — 500 dyr, som er det, der skønnes, at området kan bære.

Dåvildt bestand nordfyn 2011 med fremskrivning 4 år frem.

Startbestand	År 2011	År 2012	År 2013	År 2014	År 2015
Dåkalve	23	30	38	48	61
Hjortekalve	23	30	38	48	61
Smaldåer	20	23	30	38	48
Dåer > 2 år	65	85	108	138	175
Spidshjorte	25	23	30	38	48
Hjorte 2 år	30	25	23	30	38
Hjorte 3 år	15	30	25	23	30
Hjorte 4 år	15	15	30	25	23
Hjorte 5 år	10	15	15	30	25
Hjorte 6 år	8	10	15	15	30
Hjorte 7 år	6	8	10	15	15
Hjorte 8 år	4	6	8	10	15
Hjorte 9 år	2	4	6	8	10
Hjorte 10 år	2	2	4	6	8
Hjorte > 10 år	7	2	2	4	6
Total bestand	255	307	380	475	593
Hundyr	108	138	175	223	285
Handyr	147	170	205	251	309

6.0. Forvaltningstiltag.

På årsmødet 2011, blev det besluttet at den frivillige fredning foreløbig fortsætter til marts 2012.

Eksempel på fremskrivning af en bestand ved fastlagt målsætning og afskydning, disse eksempler er ikke taget fra Nordfyns Hjortelaug's bestand.

Målsætningen er en svagt stigende bestand – med en stigende andel af modne hjorte. Der ønskes afskydning af begge køn og alle aldersgrupper.

Der udtages årligt ca. 20 % af efterårsbestanden med fordelingen hjortekalve 20 %, spidshjorte 15 %, stanghjorte 10 %, halv- og fuldskuffer 5 %, dåkalve 25 %, smaldå 5 %, dåer 20 %. Fordeling på hundyr/handyr i afskydning er 50/50 %.

Bestandens udvikling og udtag ved jagt fremgår af skema 4.

Skema 4:

År 1	Beregning	Bestand før jagt	Udtag ved jagt	Bestand efter jagt
Dåkalve	Antal dåer over 2 år X 0,35	25	10	15
Hjortekalve	Antal dåer over 2 år X 0,35	25	8	17
Smaldåer	Foregående års dåkalve	20	2	18
Dåer over 2 år	Foregående års smaldåer og ældre dåer	70	8	62
Spidshjorte	Foregående års hjortekalve.	20	6	14
Hjorte på 2 år (stanghjort)	Foregående års spidshjorte	15	4	11
Hjorte over 3 år (hovedsagelig halv- og fuldskuffer)	Foregående års stanghjorte og ældre hjorte	30	2	28
I alt		205	40	165

År 2	Beregning	Bestand før jagt	Udtag ved jagt	Bestand efter jagt
Dåkalve	Bestand af dåer over 2 år efter jagt foregående år X 0,35	28	11	17
Hjortekalve	Bestand af dåer over 2 år efter jagt foregående år X 0,35	28	9	19
Smaldåer	Bestand af dåkalve år 1 efter jagt foregående år	15	2	13
Dåer over 2 år	Bestand af smaldåer efter jagt foregående år og bestand af dåer over 2 år efter jagt foregående år	80	9	71
Spidshjorte	Foregående års hjortekalve efter jagt.	17	7	10
Hjorte på 2 år (stanghjort)	Foregående års spidshjorte efter jagt	14	4	10
Hjorte over 3 år (hovedsagelig halv- og fuldskuffer)	Foregående års stanghjorte efter jagt og halv- og fuldskuffer efter jagt	39	2	37
I alt		221	44	177

År 3	Beregning	Bestand før jagt	Udtag ved jagt	Bestand efter jagt
Dåkalve	Bestand af dåer over 2 år efter jagt foregående år X 0,35	29	12	17
Hjortekalve	Bestand af dåer over 2 år efter jagt foregående år X 0,35	29	9	20
Smaldåer	Bestand af dåkalve år 1 efter jagt foregående år	17	2	15
Dåer over 2 år	Bestand af smaldåer efter jagt foregående år og bestand af dåer over 2 år efter jagt foregående år	84	9	75
Spidshjorte	Foregående års hjortekalve efter jagt.	19	7	12
Hjorte på 2 år	Foregående års spidshjorte efter jagt	10	5	5

(stanghjort)				
Hjorte over 3 år (hovedsagelig halv- og fuldskuffer)	Foregående års stanghjorte efter jagt og halv- og fuldskuffer efter jagt	47	3	44
I alt		235	47	188

År 4	Beregning	Bestand før jagt	Udtag ved jagt	Bestand efter jagt
Dåkalve	Bestand af dåer over 2 år efter jagt foregående år X 0,35	32	12	20
Hjortekalve	Bestand af dåer over 2 år efter jagt foregående år X 0,35	32	10	22
Smaldåer	Bestand af dåkalve år 1 efter jagt foregående år	17	3	14
Dåer over 2 år	Bestand af smaldåer efter jagt foregående år og bestand af dåer over 2 år efter jagt foregående år	90	10	80
Spidshjorte	Foregående års hjortekalve efter jagt.	20	7	13
Hjorte på 2 år (stanghjort)	Foregående års spidshjorte efter jagt	12	5	7
Hjorte over 3 år (hovedsagelig halv- og fuldskuffer)	Foregående års stanghjorte efter jagt og halv- og fuldskuffer efter jagt	49	3	46
I alt		252	50	202

År 5	Beregning	Bestand før jagt	Udtag ved jagt	Bestand efter jagt
Dåkalve	Bestand af dåer over 2 år efter jagt foregående år X 0,35	33	13	20
Hjortekalve	Bestand af dåer over 2 år efter jagt foregående år X 0,35	33	11	22
Smaldåer	Bestand af dåkalve år 1 efter jagt foregående år	20	3	17
Dåer over 2 år	Bestand af smaldåer efter jagt foregående år og bestand af dåer over 2 år efter jagt foregående år	94	11	83
Spidshjorte	Foregående års hjortekalve efter jagt.	22	8	14

Hjorte på 2 år (stanghjort)	Foregående års spidshjorte efter jagt	13	5	8
Hjorte over 3 år (hovedsagelig halv- og fuldskufler)	Foregående års stanghjorte efter jagt og halv- og fuldskufler efter jagt	53	3	50
I alt		268	54	214

I perioden øges bestanden med ca. 6-7 % årligt. Den samlede stigning i bestanden er ca. 30 %.

Andelen af hjorte over 3 år øges i perioden fra ca. 15 % til 20 %. Gruppen af hjorte over 3 år dækker over ca. 6 årgange. Hjorte i aldersgruppen 6-9 år består af 20-25 dyr, med 5 til 8 dyr i hver årgang. Forvaltningen har medført en stigende andel modne hjorte i bestanden. Der er opsparet grundlag for årlig afskydning af 5 til 7 fuldmodne hjorte fra år 5 og frem.

7.0. Politik for differentieret forvaltning.

I et område kan der over tid opstå forskellige behov eller muligheder for afskydning i lavets område. Typisk vil der i nogle kerneområder være behov for beskydning, mens der i andre områder endnu ikke er grundlag for en beskydning. Der skal blandt jægerne opbygges forståelse og accept af denne differentiering.

Hvilke trusler er der i en differentieret forvaltning?

- Kan differentieret forvaltning medføre fordele – eksempelvis øget spredning og større skyhed gennem forstyrrelsen ved afskydning?
- Beskrivelse af beslutningsproces. Under hvilke forhold skal der tages beslutning om differentieret forvaltning?
- Hvordan tages denne beslutning?
- Hvordan formidles beslutningen om differentieret forvaltning ud til jægerne og andre parter?
- Hvordan sikres forståelsen for differentieret forvaltning?

Dette punkt tages op og behandles på årsmødet.

8.0. Politik for udsætning af dåvildt.

Udsætningsplanen er afsluttet 30. april 2011.

9.0. Politik for skader på landbrug, skove, haver m.m.

Ved haver og hjortehold kan et elhegn med 2 tråde anbefales som afværgeforanstaltning.

Ved skader på afgrøder kan fodring med hø, majs, roer og grønpiller anbefales.

10.0. Politik for problemdyr.

Trods aftaler om fredninger kan det være nødvendigt at agere i forhold til problemdyr.

Her kan det komme på tale at afskyde disse, eller foretage andre nødvendige tiltag.

Dette besluttet af styregruppen eller årsmødet.

11.0. Konflikthåndtering.

Hvordan agerer lavet i forhold til brud på frivillige forvaltningsaftaler og lodsejere med problemer. Gennem personlig kontakt og dialog.

Hvordan sikres det, at andre jægere ikke følger dårlige eksempler og brud på forvaltningsaftaler?

Udbredelse af Laugets virke, herunder oplysning på hjemmesiden.

Hvordan håndteres formodninger/kendskab til overtrædelser af jagtloven?

Ved kontakt til pågældende, eventuelt anmeldelse.

Hvordan sikres det, at konflikter ikke eskalerer unødvendigt?

Dialog.

12.0. Politik for samarbejde med øvrige parter.

Der tilstræbes et nært samarbejde med andre Hjortelaug, Hjortevildtgruppen Fyn, Naturstyrelsen og andre interesseorganisationer m.m.

13.0. Informations- og pressepolitik.

- a) Laugets hjemmeside.
- b) Bladet jæger.
- c) Mailliste på medlemmer.
- d) Dagspressen.
- e) Link til andre relevante hjemmesider.

Styregruppen er ansvarlig over for pressen.

14.0. Økonomi.

Økonomien er baseret på frivillige bidrag.

15.0. Relevant lovgivning om dåvildt.

Nordfyns hjortelaug er baseret på frivillig fredning.

Naturstyrelsen, www.naturstyrelsen.dk/Lovstof/Lovområder/Jagtloven.htm

Lov/bekendtgørelse	Indhold
Bekendtgørelsen om jagttid for visse pattedyr og fugle m.m. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1404 af 18. november 2010	Generelle jagttider: Dåhjort 01.09-31.01 Då og kalv 01.10-31.01 Lokale jagttider: Langeland: Dåhjort 01.12-31.01 Då 01.01-31.01 Kalv 01.10-31.01 Ærø: Ingen jagttid
Bekendtgørelse om vildtskader. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1453 af 15. december 2009	§ 3. Generel udgang til regulering i forsvarligt indhegnede og erhvervsmæssigt drevne gartnerier, frugthaver, frugtplantager og planteskoler. § 21. Udstedelse af dispensation til regulering i dåvildtets jagttid i skove og på have- og markafgrøder 1½ time før og 1½ time efter solnedgang. § 24. Særlige grunde.
Bekendtgørelse om udsætning af vildt, jagtmåder og jagtredekskaber. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 870 af 4. juli 2007	§ 1. Regler om jagt fra kunstigt skjul § 4 og § 5. Regler om jagt i forbindelse med hegninger med hjortevildt. § 12. Regler om udsætning. Udsætning af dåvildt kræver tilladelse af Skov- og Naturstyrelsen.

Bekendtgørelsen om skydevåben og ammunition, der må anvendes til jagt. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1010 af 9. august 2007.	§ 3. Minimumskrav til ammunition. 9 g og mindst 2700 J ved E100 10 g og mindst 2000 J ved E100
Bekendtgørelse om eftersøgning og aflivning af nødstedt vildt. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 417 af 27. april 2007	§ 1. Krav om eftersøgning med bemyndiget schweisshundefører i tilfælde af anskydninger.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Lov/bekendtgørelse	Indhold
Lov og mark- og vejfred m.v. Lovbekendtgørelse nr. 61 af 19. januar 2007	Regler om ansvar ved udslip af husdyr, herunder dåvildt holdt som husdyr.
Lov om hold af dyr. Lov nr. 432 af 9. juni 2004	Regler om hold af husdyr. Herunder opdræt af vildt holdt som husdyr.
Bekendtgørelse om opdræt af hjortedyr. Bekendtgørelsen nr. 754 af 28. juli 2005, ændret ved bek. Nr. 34 af 12. januar 2010	Regler om hegninger og hold af hjortedyr.
Bekendtgørelse om kvægtuberkulose hos dyr, der er modtagelige for smitte med Mycobacterium Bovis. Bekendtgørelse nr. 1417 af 11. december 2007	Regler om overvågning m.m. af kvægtuberkulose i blandet andet hjortehold.

Yderligere information kan søges på nettet. (søg på damadama)